

Autoimmun temporallappsepilepsi

Limbic encephalitis as a precipitating event in adult-onset temporal lobe epilepsy

Bien CG, Urbach H, Schramm J, Soeder BM, Becker AJ, Voltz R, Vincent A, Elger CE
Neurology 2007;69:1236-44

Bakgrunn: Temporallappsepilepsi med hippocampussklerose debuterer vanligvis hos barn og unge. I blant starter symptomene i voksen alder uten åpenbar årsak. Formålet var her å undersøke om dette kan være relatert til limbisk encefalitt (LE).

Metode: Retrospektiv analyse av anamnese og undersøkelsesresultater hos alle pasienter ved Epilepsisenteret i Bonn mellom 1999 og 2005 med temporallappsepilepsi med hippocampal sklerose, debutalder > 20 år og kortere sykehistorie enn seks år.

Resultater: Trettiåtte pasienter ble identifisert. Gjennomsnittlig debutalder var 39 år. Hos ni var det holdepunkter for gjennomgått LE, enten som ledd i paraneoplastisk syndrom eller/og med antistoffer mot spenningsavhengige kaliumkanaler (VGKC). Ytterligere 11 hadde MR-forandringer som minnet om typiske funn ved LE med oppdriving av temporallappen med typiske signalkarakteristika som utviklet seg til atrofi. I de to LE-gruppene var det signifikant oftere bilaterale forandringer (60%) enn hos de andre. Histopatologiske funn hos en pasient viste typisk T-celleinfiltrasjon og tap av nevroner. Hos pasienter med sikker LE hadde fire av sju testede VGKC antistoffer; to av åtte hadde nevronantistoffer.

Konklusjon: Når temporallappsepilepsi debuterer i voksen alder kan årsaken være autoimmun.

Egne kommentarer: LE er en autoimmun tilstand som kan opptre som et paraneoplastisk syndrom i voksen alder. Svekket nærhukommelse, personlighetsforandring og KPA er de vanligste symptomene. Det er nå også kjent at dette bildet kan ha sammenheng med VGKC antistoffer også uten relasjon til kreftsykdom (se, Storstein A et al., 2007). Hos mer enn halvparten av pasientene i dette materialet av sendebuterende mesial temporallappsepilepsi var det tegn forenlig med autoimmun årsak som ga mistanke til en variant av LE. VGKC og nevronantistoffer bør bestemmes hos slike pasienter. Behandling av tumor kan bedre symptomene. Immunmodulerende behandling kan være aktuelt.

Immunologiske forhold har sannsynligvis større betydning ved partiell epilepsi enn tidligere antatt. Autoimmun epilepsi er blitt et begrep. Det sjeldne Rasmussen syndrom har vært oppfattet som prototypen. Ved denne tilstanden er det funnet antistoffer mot komponenter av glutamatreseptorer. LE-relatert epilepsi kan være en vesentlig vanligere form for autoimmun epilepsi. Dette er noe klinikerer nå må ha i tankene når temporallappsepilepsi debuterer i voksen alder. Det kan ha stor behandlingsmessig betydning. Alle pasienter må utredes med henblikk på underliggende kreftsykdom. LE kan opptre i en subakutt form som ikke erkjennes som sådan. Omfanget er foreløpig ukjent. Kun prospektive studier av pasienter som debuterer med mesial temporallappsepilepsi kan avklare det. Gruppen av kryptogene partielle epilepsier blir stadig mindre.

Storstein A, Bru A, Vedeler C. Limbisk encefalitt – en diagnostisk utfordring. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2007; 127:3077-80

Eylert Brodtkorb

